

Περιεχόμενα

1. ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ ΣΤΗΝ ΚΑΝΟΝΙΚΟΤΗΤΑ

ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ 11/01/2021 σελ.17

1. ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ ΣΤΗΝ ΚΑΝΟΝΙΚΟΤΗΤΑ

Μέσο: ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 11/01/2021 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 11/01/2021

Σελίδα: 17

Μετάβαση από την πανδημία στην κανονικότητα

Του Κωνσταντίνου Χ. Μακρινή*

Το μεγάλο στοίχημα είναι η όσο το δυνατόν έγκαιρη ανάκαμψη της κοινωνίας

Ολοι μας ζήσαμε το 2020 ως τη χρονιά της πανδημίας όπου στις προσπάθειες αντιμετώπισής της κυριάρχησαν πρωτόγνωρα παρεμβατικά μέτρα και διατάγματα. Για παράδειγμα, εφαρμόστηκαν και εφαρμόζονται καθ' όλη τη διάρκεια του 2020 κάποιες γνωστές και ευρέως δοκιμασμένες μη φαρμακολογικές παρεμβάσεις, όπως π.κ., το πλύσιμο των χεριών, αλλά και κάποιες πρωτόγνωρες παρεμβάσεις, τουλάχιστον για την Ευρώπη, όπως π.κ. η χρήση μάσκας τόσο σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, κλείσιμο σχολείων, και καθ' οίκον περιορισμός (lockdown) με χρήση SMS. Κάνοντας ποδαρικό στο 2021, έχουμε νέα όπλα στη φαρέτρα μας για την COVID-19 (εμβόλιο και φάρμακο) και συσσωρευμένη επιστημονική γνώση και εμπειρία από τη μάχη μας με τον ιό SARS-CoV-2 τους περασμένους μήνες. Χρειαζόμαστε τις ψύχραμες επιστημονικές γνώμες για να μεταβούμε από την αβεβαιότητα του 2020 σε κάποια μορφή αισιόδοξη και συνάμα ρεαλιστική κανονικότητα του 2021, που πρέπει να αποφασιστεί άμεσα από το κράτος από κοινού με την κοινωνία πολιτών.

Η επείγουσα κατάσταση της πανδημίας ήταν το κυρίαρχο επιχείρημα πίσω από κάθε παρεμβατικό μέτρο, νομοθετικό διάταγμα αλλά και κάθε σχετική απόφαση καθ' όλη τη διάρκεια του 2020. Το επείγον μιας κατάστασης ορίζεται ως κάτι που πρέπει να αντιμετωπιστεί άμεσα και γρήγορα, χωρίς καθυστέρηση. Το επείγον της κατάστασης της πανδημίας διένυσε ήδη ένα σχεδόν ολόκληρο χρόνο και μπαίνει στο δεύτερο. Με τη μορφή του επείγοντος και για λόγους δημοσίου συμφέροντος, οριζόντιες παρεμβάσεις για τη δημόσια υγεία εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά με τη μορφή υποχρεωτικών διαταγμάτων της λοιμοκαθάρ-

σης (πχ για lockdown) τα οποία ανανεώνονται σχεδόν κάθε 2 εβδομάδες. Στο όνομα της επείγουσας κατάστασης της πανδημίας, συγκεκριμένες διαδικασίες που ίσχυαν εδώ και χρόνια για την αξιολόγηση φαρμάκων ή εμβολίων διαφοροποιήθηκαν και συρρικνώθηκαν χρονικά μέσα στο 2020, και μετονομάστηκαν ως διαδικασία έγκρισης επείγουσας χρήσης.

Θα συνεχίσουμε να ζούμε σε μια παρατεταμένη κατάσταση έκτακτης ανάγκης και στο 2021; Πιστεύω ότι άμεσα η κάθε χώρα πρέπει να προετοιμάζεται για το χρονικό σημείο που θα αποφασίσει να σταματήσει να λειτουργεί και να αποφασίζει βάσει πρωτοκόλλων επείγουσας κατάστασης της COVID-19. Οφείλουμε να αναγνωρίσουμε ότι γνωρίζουμε πλέον περισσότερα για την αντιμετώπιση της πανδημίας απ' ό,τι το περασμένο καλοκαίρι 2020. Μέσα στο 2020, η επιστημονική κοινότητα παράγγαρε αρκετά δεδομένα αναφορικά με την κατανόηση παραγόντων διάδοσης της νόσου, τους κραδασμούς στο σύστημα υγείας της κάθε χώρας, την αποτελεσματικότητα των μέτρων περιορισμού της πανδημίας αλλά και των παρενεργειών που πιθανόν επιφέρουν στην κοινωνία. Η ψύχραμη μετάβαση της πανδημίας από την επείγουσα κατάσταση του 2020 σε μιας μορφή κανονικότητα του 2021 θα περιλαμβάνει την ένταξη της διαχείρισης της πανδημίας σε ένα ορθολογιστικό πλαίσιο αντιμετώπισής της στη βάση όχι μόνο υγειονομικών δεικτών αλλά και κοινωνικο-οικονομικών κριτηρίων με κύριο στόχο τη μείωση του συνολικού κοινωνικού κόστους της πανδημίας και την ομαλότερη μετάβαση στην κανονικότητα λειτουργίας της κοινωνίας μας. Χρίζει να συμπεριλάβουμε τον SARS-CoV-2 στα ήδη υπάρχοντα πρωτόκολλα επιδημιολογικής παρακολούθησης ημελιάδας ιών από το σύστημα υγείας σε διάφορα επίπεδα, χωρίς να τυγχάνει αποκλειστικής προβολής και προνομαχίας παρακολούθησης έναντι άλλων ιών και ασθενειών. Επίσης, κάθε χώρα οφείλει να διερευνή-

σει μέσα στο 2021 τη συνολική επιστημονική αποτίμηση των περιοριστικών μέτρων που χρησιμοποιήθηκαν κατά κόρον μέσα στο 2020, σ' ότι αφορά την αποτελεσματικότητά τους, τις παρενέργειες και το συνολικό κοινωνικό τους κόστος μέσα από μια ολοκληρωμένη ανάλυση αξιολόγησης ρίσκου της COVID-19.

Το ευρύτερο πλαίσιο διαχείρισης ρίσκου υγείας και επιδημιολογικής παρακολούθησης για τον SARS-CoV-2 μέσα στο 2021 πρέπει να περιλαμβάνει την ταυτόχρονη χρήση σειράς εργαλείων πρόληψης και θεραπευτικών προσεγγίσεων, όπως προληπτικά μη φαρμακολογικά παρεμβατικά μέτρα, αδειοδοτημένα εμβόλια και αδειοδοτημένα (π.κ. από FDA) φάρμακα για την αποσυμφόρηση των ΜΕΘ. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δίδεται στην προστασία ευάλωτων κοινωνικών ομάδων όπως οι ηλικιωμένοι και οι ασθενείς με χρόνια νοσήματα, αλλά και στα παιδιά χωρίς να επηρεάζεται αρνητικά το επίπεδο εκπαίδευσης και μόρφωσης των παιδιών, η συχνότητα φυσικής άσκησης τους, η κοινωνικότητα, και το ευ ζην τους.

Κοιτάζοντας μπροστά: Τώρα είναι η ώρα να ανοίξουμε ένα δίκτυο επικοινωνίας με τη μορφή δημόσιας διαβούλευσης για το «πώς προχωρούμε προς τη νέα κανονικότητα και τη μορφή θα έχει η κανονικότητα». Έχει δικαίωμα η κοινωνία να γνωρίζει πόσο έτοιμο είμαστε για τη μετάβαση στην κανονικότητα του 2021 και πώς θα διαμορφωθεί το πλαίσιο λειτουργίας της. Το μεγάλο στοίχημα του 2021 είναι η όσο το δυνατόν έγκαιρη ανάκαμψη της κοινωνίας από την πανδημία (και τις επιπτώσεις της) σε όλες τις εκφάνσεις της καθημερινότητάς μας. Είθε η νέα χρονιά να μας βγάλει σοφότερους αναφορικά με την προετοιμασία και ψύχραμη διαχείριση ρίσκου υγείας που πρέπει να επιδείξουμε σε κάθε νέο ιό ή γενικότερα νέο παράγοντα κινδύνου υγείας που πιθανόν να εμφανιστεί μπροστά μας στο εγγύς μέλλον.

*Αναπληρωτής καθηγητής Περιβαλλοντικής Υγείας, Διεθνές Ινστιτούτο Κύπρου για την Περιβαλλοντική και Δημόσια Υγεία, **TEFLAK**